

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Мищенко А.Ю., магістрант, Кулакова С.Ю., к.е.н., доцент кафедри
економіки підприємства та управління персоналом,*

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

Зазвичай якість сільськогосподарської продукції визначається хімічними, фізичними та біохімічними показниками. Проблема якості пов'язана не тільки з якістю сировини, але і з умовами зберігання та переробки.

З розвитком цивілізації проблема якості не спрощується, а, навпаки, стає складнішою. Тому вирішувати її традиційними методами, тобто лише шляхом контролю якості готової продукції, практично неможливо. Повинен бути комплексний, системний підхід, реалізація якого можлива лише в межах системи управління якістю.

Система управління якістю (СУЯ) – це організаційна основа управління підприємством, яка в широкому розумінні може розглядатись як система управління організації стосовно якості [3]. Під створенням систем управління якістю розуміється її розроблення та впровадження у діяльність підприємства. Зазвичай рішення про створення системи якості приймає керівництво підприємства під впливом вимог конкретних замовників або ситуації на ринках збуту. Тому розробка системи якості в основному полягає в тому, щоб спочатку з урахуванням рекомендацій стандартів ISO 9001:2000 визначити склад необхідних функцій системи якості, а потім визначити структури, що виконують або будуть виконувати ці функції. Після цього розробляються нові та переробляються або використовуються наявні нормативні документи для виконання всіх функцій.

Створення системи управління якістю на підприємстві – це неможливість виготовляти на підприємстві найкращу та найбільш конкурентоспроможну продукцію (найчастіше можна зустріти саме таке хибне розуміння необхідності

впровадження системи), а можливість дати гарантію, що якість виготовленої продукції є стабільною та зорієнтованою на конкретного споживача. Отже, під час її створення необхідно дати відповідь на три ключові запитання: ХТО наш споживач? ЯКІ його вимоги? ЯКИХ зусиль треба докласти, щоб його задовольнити?

Для впровадження СУЯ необхідно: 1) розробити документацію системи, яка має відповідати вимогам стандарту ISO 9001; 2) привести практичну діяльність підприємства у відповідність з документацією. Документація СУЯ розробляється для того, щоб формально закріпити відповідальність за здійснення певних процесів організації при створенні якості.

Таким чином, підприємство, що впроваджує систему управління якістю, повинно спершу опрацювати механізм застосування і реалізації процесного підходу у своїй діяльності. Для цього необхідне застосування методів організаційного інжинірингу та реалізації інструментів моделювання бізнес-процесів.

У загальному вигляді етапи розроблення систем якості можна представити таким чином:

1. Визначення елементів системи якості. На цій стадії спочатку необхідно провести ретельний аналіз процесу створення продукції та представити його у вигляді докладного переліку етапів робіт.

2. Визначення складу структурних підрозділів системи якості. Для цього необхідно проаналізувати функції, виконувані наявними підрозділами, і порівняти їх із переліком функцій (елементів), котрі включено в систему якості, що створюється з урахуванням рекомендацій ISO 9000. У результаті визначаються підрозділи – виконавці за кожною функцією і кожним підрозділом, його нові функції офіційно включаються у функціональні обов'язки.

3. Розроблення структурної схеми системи якості, яка будується на основі структурної схеми підприємства та дає можливість показати «пристрій» системи – склад і взаємозв'язок усіх структурних підрозділів, що виконують

функції в системі якості. Окремим блоком можна показати керівне ядро системи якості – службу якості, а до неї, як було зазначено, включаються відділ технічного контролю, метрологічна служба, служба стандартизації, а також відділ управління якістю, що виконує функції організації, координації та методичного управління роботою з якості.

4. Розроблення функціональної схеми управління якістю, яка, на відміну від структурної схеми, що показує устрій системи якості, дає змогу наочно представити процес управління якістю.

5. Визначення складу та стану документації системи якості, коли після встановлення, Хто і Що повинен робити в системі якості, треба сказати, Як, якими методами це слід робити, згідно з якою документацією. Це найбільш об'ємна робота у процесі розроблення системи якості.

6. Розроблення внутрішньофірмової системи документації – це розробка та коригування конкретних нормативних документів, у яких має бути викладено методи виконання функцій і завдань у системі якості. На цьому етапі відбувається наповнення системи якості необхідним внутрішнім змістом, а також інформаційне узгодження документів СМЯ та їх аналіз, спрямовані на перевірення того, наскільки повним є розроблений пакет документів.

7. Упровадження документації СМЯ, тобто набуття документами статусу обов'язкових для виконання через видання відповідного наказу першого керівника підприємства.

Список використаних джерел

1. Варламова И. С. Производство экологически чистой продукции: проблемы и перспективы развития в Украине / И. С. Варламова // Агросвіт. – 2014. – № 2. – С. 47–53.

2. Литвинов А. І. Сільськогосподарська продукція: проблема якості / А.І. Литвинов // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 23–30.

3. Зось-Кіор М. В. Управління якістю і конкурентоспроможністю продукції аграрних підприємств в умовах глобалізації економіки / М. В. Зось-Кіор, Н. С. Соколова: моно-графія. – Луганск: ЛНАУ, Елтон-2, 2012. – 248 с.